

РЕЦЕПТИ ЩАСТЯ

*Щоденник східного
кулінара*

складно. Іноді, синку, навіть неможливо. Тому що в кожного — своє минуле, своя гордість. Кожен чує лише себе, відчуває лише свій біль. Разом залишаються тільки ті пари, де двоє не відривають одне одного від минулого».

Разом із рештою Алі подає мені торбинку з сушеними пелюстками квітів граната. Їх добре змішувати з розмоченим у теплій воді сушеним кизилом і додавати до телятини чи баранини під час обсмажування. Приємна кисленська нотка м'ясу гарантована. «Щастя не приходить. Приходить уміння бачити його». Так і є, старий Алі. Ти, як завжди, маєш рацію.

з батьками до дідусевої кав'ярні. Пригадую, як насмілився її поцілувати, коли ми грали в хованки під цитриновими кронами. Шкіра в неї пахла паленим цукром.

Дідусь Хасан помер, коли я навчався в університеті, на факультеті журналістики. Він відійшов у засвіти спокійно: я дав слово продовжити його справу. Нині мій ресторанчик так і називають: «У Хасана». Ті самі шість столиків, той самий мандариновий пиріг з корицею. Змінилося тільки місце: «У Хасана» зараз розташований у одному з верхніх кварталів Кьодикея (з краєвидом на набережну), в азійській частині моого міста, відділеного від анатолійського узбережжя одинадцятьма годинами їзди автобусом.

Я мешкаю в Стамбулі. З моєю коханою Айдинліг. Це не дружина й не наречена. Це найобжерливіший у світі собака; одного дощового дня я підібрав його на вулиці, неподалік пристані Худого, змоклого дворака барви меленого імбиру з сумовитим і гордим поглядом. У нього задовгі вуха й не найсумирніша собача вдача. Він так і не перестав зриватися з повідця за кожної слушної нагоди та, як і раніше, сuto з принципу обтрушується після весняних прогулянок у передпокой. Проте я люблю його, мабуть, більше за себе й усіх своїх жінок.

Айдинліг — мій найліпший дегустатор. Якщо страві бракує солі, собака з тихеньким скімленням

глечиках, чавунних пателень, пістрявих мисок, вінчиків, схожих на пуп'янки, — лішшого товариства годі й шукати, чи не так? Певна річ, за винятком жінок.

У чоловіка, який гарно готує, значно більше шансів полонити жіноче серце. Це все одно що додати до спагеті, яке варите, пів чайної ложки куркуми — спосіб приготування кардинально не зміниться, але додається легка пікантність смаку й ніжно-помаранчевий відтінок. А згори можна потерти пармезан, посыпти кропом і поблизкati оливковою олією. Жодної «нитки» не залишиться — перевірено на моїх відвідувачах.

Авжеж, ви правильно зрозуміли, маю власний ресторанчик. Усього шість столиків у венеційсько-му стилі. Вони раритетні, не раз реставровані. Дісталися мені від діда Хасана. Він володів маленькою кав'ярнею на анатолійському узбережжі. Розгортає її на літній сезон неподалік від моря, у духмяному саду, де росли мандаринові дерева. Дідусів заклад славився чаєм із самовара та неймовірно смачним мандариновим пирогом з корицею. Його пекла бабуся Лале.

Саме там я навчився готувати й уперше закохався (був тоді в другому класі). У дівчинку-німкеню з сонячним волоссям, якого не бачив більше ні в кого. У першій половині липня вона щовечора приходила

в чайній ложці теплої води), посипаю насінням кунжуту. Такий хліб називаю «для душі». Він зберігає тепло людських рук, поки його не з'їли... А ще я іноді не нарізує базилік і листя салату, хоч би як поспішав із замовленням. Розриваю їх руками на клаптики — і в миску. Бабуся казала, що саме до цих двох видів зелені не має торкатися криця ножа. «Затям, синку, від ножа вони втрачають легкість, темнішають, швидко пускають сік».

Чому східний базар не вважають восьмим дивом світу? Особливий, багатий світ, який існує поза політикою, релігією та всілякими поділами... Тут свої закони, передовсім засновані на спілкуванні душ. Візьмімо хоча б торг, без якого складно уявити східний базар. Ціла культура людського спілкування! Тутешні торгівці щедро поступаються людям з тонким гумором, а не хитрунам, як зазвичай вважають.

У цього базару, як і в будь-якого іншого на Сході, свої герої. Ось старий Алі, сивий смаглявий сірієць із величавою поставою. У нього найліпші гранати в азійській частині Стамбула. Алі — мудрець. Кожна моя зустріч із ним триває як мінімум півгодини. Поки вибираю темно-бордові плоди з рубіновими самоцвітіками всередині, він розмірковує вголос. І як лишень розпізнає мої тривоги? «Чи так уже й складно двом людям домовитися? Особливо, якщо їм здається, що кохають одне одного? Виявляється,

Я давно високо підношу кулінарію.
Це справжнє мистецтво, я переконаний
у цьому, — таке саме шляхетне, як
і живопис чи поезія.

Її недостатньо цінують просто через
те, що результат зникає надто швидко.

КАДЗУЮ ІСІГУРО